



Warszawa, 20-10-2025 r.

**RZECZNIK PRAW OBYWATELSKICH**

**Marcin Wiącek**

**V.7016.122.2025.JK**

**Pani**

**Jolanta Sobierańska-Grenda**

**Minister Zdrowia**

**via ePUAP**

Szanowna Pani Minister,

sytuacja systemu ochrony zdrowia psychicznego w Polsce, a w szczególności los pacjentów, którzy szukają pomocy i wsparcia w kryzysie psychicznym, wymagają pilnych działań. Niestety, sygnały, które w ostatnim czasie do mnie docierają, wskazują, że problemy psychiatrii nie tylko nie zostaną w najbliższym czasie rozwiązane, lecz mogą ulec dalszemu pogłębieniu w nadchodzącym roku.

Wciąż niepewna pozostaje przyszłość psychiatrii środowiskowej. Przez ostatnie miesiące mogliśmy być przekonani, że najdłużej trwający program pilotażowy w tym obszarze dobiegnie końca, a na terenie całego kraju powstaną Centra Zdrowia Psychicznego, zapewniające wszystkim obywatelom dostęp do nowoczesnej, zintegrowanej opieki psychiatrycznej. Niestety, jak wynika z doniesień prasowych, mimo wcześniejszych zapewnień, nie uda się wprowadzić centrów w całym kraju, a program pilotażowy zostanie po raz kolejny przedłużony.

Choć przedłużenie programu jest z jednej strony rozwiązaniem oczekiwanym, z drugiej nie poprawia realnie sytuacji pacjentów. To jedynie środek doraźny — bez

systemowych zmian wprowadzających psychiatrię środowiskową na stałe nie ma mowy o trwałej i długofalowej poprawie jakości opieki nad osobami w kryzysie psychicznym. Tymczasem rozwój psychiatrii środowiskowej mógłby w sposób zasadniczy poprawić sytuację pacjentów. Jest to bowiem optymalna forma leczenia, która nie prowadzi do stygmatyzacji ani wykluczenia z życia społecznego. Pozwala też objąć wsparciem nie tylko osobę chorującą, ale i jej rodzinę, która często również doświadcza negatywnych skutków choroby bliskiego.

Rozwój psychiatrii środowiskowej przyniósłby również wymierne korzyści ekonomiczne — skrócenie czasu hospitalizacji oraz zmniejszenie obciążenia oddziałów i szpitali psychiatrycznych mogłoby realnie przełożyć się na poprawę jakości leczenia. Nie jest tajemnicą, że większość szpitali psychiatrycznych boryka się z problemami finansowymi i brakami kadrowymi, szczególnie widocznymi w godzinach nocnych i w weekendy, gdy na dyżurze pozostaje jeden lub dwóch lekarzy, sprawujących opiekę nad kilkuset pacjentami. W takich warunkach zapewnienie odpowiedniej opieki i bezpieczeństwa jest z oczywistych względów niemożliwe. Jeżeli dodatkowo szpital nie dysponuje podstawowym sprzętem diagnostycznym, ryzyko tragedii staje się niemal pewne.

Kolejnym poważnym problemem jest niepewność dotycząca finansowania świadczeń z zakresu opieki psychiatrycznej i leczenia uzależnień w roku 2026. Od kilku miesięcy do mojego Biura napływają skargi zaniepokojonych obywateli i organizacji zrzeszających centra zdrowia psychicznego, którzy wskazują, że Narodowy Fundusz Zdrowia planuje zmniejszyć wydatki na psychiatrię z 9 117 348 tys. zł do 7 971 429 tys. zł. Taka decyzja może mogła mieć katastrofalne skutki dla całego systemu opieki psychiatrycznej w Polsce i cofnąć wdrażaną reformę o kilka lat. Planowana przez Narodowy Fundusz Zdrowia redukcja środków na psychiatrię zaskakiwała mnie tym bardziej, że z wypowiedzi przedstawicieli resortu zdrowia wynika, że psychiatria to jeden z trzech priorytetów resortu<sup>1</sup>.

Trudna sytuacja, dotycząca zarówno pacjentów, jak i personel medyczny, skłoniła stronę społeczną do zorganizowania — po raz kolejny — Nadzwyczajnego Kongresu Zdrowia Psychicznego. To wydarzenie, łączące pacjentów, ich rodziny oraz pracowników ochrony zdrowia, pokazuje, jak wielu osobom zależy na ratowaniu

---

<sup>1</sup> <https://www.rynekzdrowia.pl/Psychiatria/Co-dalej-z-centrami-zdrowia-psychicznego-Zespól-konczy-prace-ministerstwo-czeka-na-raport,275884,16.html>

polskiej psychiatrii i poprawie jakości leczenia. W spotkaniu tym aktywnie uczestniczyli również przedstawiciele mojego Biura. Nie można bowiem zapominać, że co czwarty Polak w swoim życiu doświadczał zaburzeń psychicznych, a niemal 8% populacji zmagало się z nimi w ostatnich 12 miesiącach<sup>2</sup>. To ogromna grupa osób, które korzystają lub będą korzystać z systemu opieki psychiatrycznej, i której władze publiczne są zobowiązane do zapewnienia dostępu do odpowiednich standardów leczenia. Pragnę też podkreślić, że zgłaszane na Kongresie postulaty dotyczące zwiększenia finansowania dla psychiatrii, kontynuowanie reformy systemu ochrony zdrowia psychicznego, czy powołanie ośrodka krajowego do monitorowania reformy i rozwoju całego systemu ochrony zdrowia psychicznego, który łączyłby psychiatrię osób dorosłych z psychiatrią dzieci i młodzieży, to postulaty, które nie tylko popieram, ale i sygnalizuję od lat w swoich wystąpieniach kierowanych do centralnych organów Państwa<sup>3,4</sup>. Jednocześnie, pragnę też zwrócić uwagę Pani Minister, że środowisko wspierające psychiatrię, domaga się nie tylko realizacji powyższych postulatów, ale też udziału w podejmowanych decyzjach. „Nic o nas bez nas” to bowiem hasło bardzo mocno wybrzmiało na ostatnim Kongresie. Środowisko czuje się niesłyszane i nieinformowane o planach resortu dotyczących przyszłości psychiatrii, co zdaje się potwierdzać ponad 10 miesięczna przerwa w zwoływaniu posiedzenia Rady do spraw Zdrowia Psychicznego.

W odpowiedzi na te oczekiwania środowiska, w dniu 10 października 2025 r. zorganizowałem w swoim Biurze spotkanie<sup>5</sup> z udziałem przedstawicieli polskich psychiatrów, dziennikarzy i pracowników Biura, stwarzając tym samym możliwość przekazania szerszej opinii publicznej informacji o najistotniejszych problemach i potrzebach polskiej psychiatrii.

---

<sup>2</sup> Zdrowie psychiczne Polaków – statystyki zdrowia psychicznego (stan na 2025)  
<https://pokonajlek.pl/zdrowie-psychiczne-polakow/>

<sup>3</sup> <https://sprawy-generalne.brpo.gov.pl/index.php?sprawa=16968>

<sup>4</sup> <https://sprawy-generalne.brpo.gov.pl/index.php?sprawa=15756>

<sup>5</sup> <https://bip.brpo.gov.pl/pl/content/brpo-spotkanie-dziennikarze-ochrona-zdrowia-psychicznego>

Z uwagi na powyższe, działając na podstawie art. 16 ust. 1 ustawy z dnia 15 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (Dz. U. z 2024 r. poz. 1264), zwracam się do Pani Minister z uprzejmą prośbą o podjęcie zdecydowanych działań na rzecz wsparcia psychiatrii – zapewnienia jej stabilnego finansowania oraz rzeczywistego wprowadzenia tej dziedziny w XXI wiek.

Z poważaniem

Marcin Wiącek

Rzecznik Praw Obywatelskich

/-wydano i podpisano elektronicznie/